

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 455

685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/811) ile İÇTüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/811 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin
İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme
Alınmasına İlişkin TBMM Başkanlığı Tezkeresi 4**
- **1/811 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin**
 - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı5
 - Genel Gerekçesi 6
 - Madde Gerekçeleri 8
- **Kanun Hükmünde Kararname Metni..... 11**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.14-83307
Konu : Kanun Hükümünde Kararname

17.02.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin birinci fıkrasında, Anayasa'nın 121 ve 122'nci maddeleri gereğince çıkarılan ve TBMM'ye sunulan kanun hükmünde kararnamelerin, Anayasa'nın ve TBMM İçtüzüğü'nün kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi için koyduğu kurallara göre komisyonlarda ve Genel Kurulda diğer kanun hükmünde kararnamelerle, kanun tasarı ve tekliflerinden önce, ivedilikle en geç 30 gün içinde görüşülüp karara bağlanması gerektiği düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında ise komisyonlarda en geç 20 gün içinde görüşmeleri tamamlanmayan KHK'lerin Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınacağı ifade olunmuştur.

23 Ocak 2017 tarih ve 29957 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükümünde Kararname aynı gün Başkanlığımıza sunulmuştur. Söz konusu Kanun Hükümünde Kararname, 27 Ocak 2017 tarihinde 1/811 esas numarası ile esas komisyon olarak İçişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Adalet Komisyonuna havale edilmiştir.

Söz konusu Kanun Hükümünde Kararname'nin komisyonlarda görüşülmesine ilişkin 20 günlük süre 17 Şubat 2017 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Bu nedenle, belirtilen süre içerisinde komisyonlarda karara bağlanamayan bahse konu Kanun Hükümünde Kararname, TBMM İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca doğrudan Genel Kurul Gündeminin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına alınmıştır.

Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı Vekili

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-102-104-340
Konu: Kanun Hükmünde Kararname

23/1/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmi Gazete’de yayımlanmış ve Anayasa’nın 121 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/811)	
ESAS	İçişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Hak arama hürriyeti ve bu bağlamda yargıya erişim hakkı, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının yanı sıra ülkemizin taraf olduğu evrensel ve bölgesel insan hakları sözleşmelerinde düzenlenmiş ve teminat altına alınmış temel hak ve özgürlükler arasında yer almaktadır. Kişilerin idare tarafından kendilerine haksızlık yapıldığını düşündüklerinde buna karşı haklarını arayabilmeleri, hukuk devleti ilkesinin önemli bir unsurudur.

Gerçek hedefi ülkemizin tüm demokratik birikimini, değerlerini ve kurumlarını yok etmek olan 15 Temmuz hain darbe teşebbüsü ve terör eylemine karşı milletimizin gösterdiği direncin ana eksenini milletimizin özgür, bağımsız ve demokratik bir ülkede yaşama ve demokratik kazanımlarını koruma iradesi ve kararlılığı oluşturmuştur. Demokrasiyi, temel hak ve özgürlükleri hedef alan bu tehdide karşı ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal ve bu kapsamda yapılan düzenlemeler dayanağını milletimizin bu iradesinden almaktadır. 15 Temmuz sonrası Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının verdiği yetki kullanılarak, uluslararası yükümlülüklerle uyumlu şekilde ilan edilen olağanüstü hal, esasında toplumsal hayata dönük kısıtlamaları değil tehdidin kaynağına dönük önlemleri içerdiğinden bilinen olağanüstü hal rejimlerinden farklı olarak toplumsal hayatta değil devlet işleyişinde ilan edilmiş bir olağanüstü hal özelliğini taşımaktadır.

Bununla birlikte, 15 Temmuz ihanetinin inkâr edilemez ve gözden kaçırılmaz şekilde ortaya koyduğu tehdidin boyutu, özellikleri, mahiyeti, bilhassa devlet kadrolarında yapılanmanın gerektirdiği acil müdahale ihtiyacı karşısında hızlı, etkili ve sonuç alıcı adımlar atılması kaçınılmaz bir zorunluluk olarak kendini göstermiştir. Hiç kuşkusuz olağanüstü hal ilanına neden olan risk ve tehlikeleri bir an önce bertaraf ederek en kısa sürede normal hale geçilebilmesi, ancak olağanüstü hale yol açan sebeplere ilişkin gerekli tedbirlerin tereddüt göstermeden, güçlü ve kararlı bir iradeyle alınması ve uygulanmasıyla mümkündür. Olağanüstü hal çerçevesinde başta FETÖ/PDY olmak üzere terör örgütlerinin devlet ve toplum hayatından arındırılmasına dair tedbirler düzenlenirken de bu husus gözetilmektedir.

Demokratik bir ülkede kamuda istihdam edilen görevlilerin, Devletin temeli olan Anayasa ve kanunlara sadakat ile görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen kanunlar çerçevesinde hareket etme yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu kapsamda tüm devletler, kamuda gerek göreve kabul, gerekse görevin devamı sürecinde kişilerde devlete yüksek sadakat kriterini aramaktadır. Esasen demokratik düzene karşı olan terör örgütü mensuplarının kamu kurumları bünyesinde bulunmaları hukukun üstünlüğü, demokrasi, insan hakları ve Devletin güvenliği açısından da büyük bir tehdit oluşturmaktadır.

Nitekim gerek Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra Doğu Avrupa ülkelerinde, gerekse birleşme sürecinde Almanya'da demokratikleşme sürecini başarıyla tamamlamak, temel haklara saygılı bir ülke olmak ve olası tehditleri ortadan kaldırmak amacıyla anayasal sadakat ilkesini ihlal eden görevlilerin kamu görevlerinden çıkarılması amacıyla çeşitli politikalar uygulanmıştır. Hem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında, hem de Venedik Komisyonu görüşlerinde devletlerin bu tür politikaları uygulamak hususunda takdir hakkı olduğu belirtilmektedir. Avrupa ülkelerinde yaşanan süreçlerden farklı olarak, ülkemizde Devletin içine sızan FETÖ/PDY mensupları, sadece demokratik hukuk düzenine potansiyel tehdit oluşturmakla kalmayıp, darbe teşebbüsünde bulunmak suretiyle fiilen de demokratik hukuk devletine karşı ne kadar büyük bir tehdit olduklarını göstermişlerdir.

Ülkemizin içinde bulunduğu olağanüstü süreç ve karşı karşıya kaldığı çok boyutlu terör tehdidi de, bu politikanın tüm terör örgütlerini kapsayacak şekilde hassasiyetle uygulanmasını gerektirmiştir.

Diğer yandan karşılaşılan tehdidin büyüklüğü ve alınması gereken tedbirlerin ivediliği terör örgütlerinin adam kazanma, terörün finansmanı ve terör propagandası gibi alanlarda legal görünümlü illegal faaliyetlerinin önlenmesini de zorunlu kılmaktadır.

Bu sebeple, özellikle FETÖ/PDY'nin devlet kadrolarından arındırılması bağlamında öngörülen tedbirlerden bazıları doğrudan kanun hükmünde kararnamelerle hayata geçirilmiştir. Bu tedbirlerin bir kısmı kişi ve kuruluşların hukuki statüleri üzerinde sonuç doğuran nitelik taşımaktadır. Ancak, kanun hükmünde kararnameler aleyhine idari yargı yoluyla bir denetim söz konusu olamayacağından, bu tedbirlerden kaynaklanabilecek muhtemel mağduriyetlerin giderilmesi de olağanüstü hal çerçevesinde yine kanun hükmünde kararnamelerle sağlanmaktadır. Örnekleri gördüğü üzere kamu görevinden çıkarılan kişiler ile kapatılan kurum ve kuruluşlardan incelemeler sonucu haklarındaki yaptırımlara son verilmesi uygun görülenler hakkında yine kanun hükmünde kararnameler yoluyla işlem tesis edilmektedir. Ancak, ülkemizde normalleşmenin sağlanmasıyla birlikte söz konusu tedbirlere karşı olağan dönemde takip edilebilecek bir hak arama yolunun tesis edilmesinin gerekeceği ortadadır.

Bu ihtiyaçtan hareketle hazırlanan Kanun Hükmünde Kararnameyle, olağanüstü hal kanun hükmünde kararnameleriyle yürürlüğe konulan ve yargı yolu kapalı olan işlemlere karşı özel bir idari komisyon oluşturulması, komisyonun oluşumu, görev, yetki ve başvuru usullerinin belirlenmesi ve bu komisyon kararlarının da yargı denetimine açık olması esasında bir düzenlemeye gidilmesi öngörülmektedir. Böylece, olağanüstü hal kapsamında tesis edilen tüm işlemlere karşı denetim yolu açılmış olacaktır. Ayrıca, bu zamana kadarki KHK'lar çerçevesindeki işlemlerin yanısıra bundan sonra da olağanüstü hal kapsamında söz konusu olabilecek benzer işlemlere de Komisyonun bakabilmesini sağlayacak esnek bir sistem oluşturulmaktadır.

Diğer yandan 6749 sayılı Kanun uyarınca, yüksek mahkemelerde ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca meslekten çıkartılan yüksek mahkeme üyeleri ile hâkim ve savcılara ilişkin olarak da, uygulamada karşılaşılan tereddütler sebebiyle başvurulacak idari yargı yolu hususunun açık bir şekilde düzenlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Burada 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda öngörülen meslekten çıkarma müessesesine benzer şekilde, bu davaların doğrudan Danıştayda açılması usulü getirilmiştir.

Türkiye, demokrasisini yine demokrasi içinde kalarak korumakta, sorunlarını hukuk devleti prensipleri çerçevesinde çözmekte kararlıdır. Ülkemiz herkesin hak arama hürriyetine sahip olduğu, kişi ve kuruluşların haklarında sonuç doğuran tüm işlem ve eylemlere karşı idari ve yargısal denetim mekanizmalarına başvurabildiği bir ülke konumundadır. Olağanüstü hal kapsamında darbe ve terör tehdidine karşı alınan tedbirler de zaten Türkiye'nin böyle bir ülke olarak kalabilmesi amacıyla alınmış ve alınmaya devam etmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunun görev kapsamı, oluşumu ve toplantı ve karar yeter sayıları düzenlenmektedir. Komisyon, olağanüstü hal döneminde yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerle doğrudan kamu görevinden ihraç edilen, öğrencilikle ilişkisi kesilen kişiler ve kapatılan kurum ve kuruluşların haklarındaki işlem aleyhine yaptıkları başvuruları inceleyerek karara bağlamak üzere kurulmaktadır. Komisyonun görev kapsamı, başka bir idari işlem gerektirmeksizin doğrudan olağanüstü hal döneminde yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerle sonuç doğuran işlemlerle sınırlı olacaktır. Buna göre, söz konusu kanun hükmünde kararnamelerde düzenlenen hükümlere dayanılarak tesis edilen ve dolayısıyla yargı denetimine açık olan idari işlemler aleyhine Komisyona başvurulamayacaktır.

Komisyonun, yedi üyeli olması, üç üyenin Başbakan, birer üyenin Adalet Bakanı ve İçişleri Bakanı, iki üyenin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenmesi öngörülmektedir. Komisyonun başkan ve başkanvekili, üyeler tarafından seçilecektir. Toplantı ve karar yeter sayısı ise dört olarak belirlenmektedir.

MADDE 2- Madde ile, Komisyonun görevleri sayılmaktadır. Buna göre, Komisyona, doğrudan kanun hükmünde kararnamelerle kamu görevinden ihraç edilenler, öğrencilikle ilişkisi kesilenler, rütbesi alınan emekli personel ve kapatılan kurum ve kuruluşlarla ilgili başvuru yapılabilecektir. Bu maddede sayılmamakla birlikte bu tedbirler gibi kişi ve kuruluşların hukuki statülerinde başka bir işleme bağlı olmaksızın doğrudan sonuç doğuran diğer türde tedbirler de başvuru konusu olabilecektir. Ancak, kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenmekle birlikte, doğrudan tesis edilen işlemlerin gerektirdiği ve varlığı söz konusu işlemin varlığına bağlı olan ilave tedbirler aleyhine ayrıca başvuru yapılamayacaktır.

MADDE 3- Madde ile, Komisyonun görev süresi belirlenmektedir. Buna göre Komisyonun daimi değil süreli bir yapılanma olması öngörülmektedir. Komisyonun ilk görev süresi, kanun hükmünde kararnamenin yayımından itibaren iki yıl olacaktır. Bu süre, gerekirse Bakanlar Kurulu tarafından birer yıllık sürelerle uzatılabilecektir. İlk üyeler, Komisyonun ilk görev süresinin sonuna kadar görev yapacaktır. Süre uzatımı olursa yeni üyeler seçilecektir; bununla birlikte eski üyeler de yeniden seçilebilme hakkına sahip olacaktır.

MADDE 4- Madde ile, Komisyon üyelerinin üyelik güvenceleri ve hakları düzenlenmektedir. Buna göre üyelerin görevlerine son verilememesi kural olarak benimsenmektedir. Üyelerin görevlerine ancak, ağır hasta veya engelli olma nedeniyle iş göremez hale gelmesi, geçici iş göremezlik halinin üç aydan fazla sürmesi, görevle ilgili suçtan kesin hüküm giyilmesi, bir yılda beş toplantıya katılmaması hallerinde Komisyon tarafından son verilebilecektir. Böylece bağımsızlığı öngörülen benzeri kurul ve komisyonlarda da düzenlendiği şekilde üyelik güvencesi sağlanmış olmaktadır.

Özlük hakları bağlamında üyelerin kurumlarından aylıklı izinli olması ve Komisyon çalışmalarıyla ilgili olarak belli bir ilave ücret almaları öngörülmektedir.

MADDE 5- Madde ile, Komisyonun göreviyle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi, yargı da dahil olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşları ve diğer ilgililerden talep edebilmesi, bilgi ve belgenin özelliğine göre “yerinde inceleme” usulünün de uygulanabilmesi, soruşturmanın gizliliği ve Devlet sırlarına dair hükümlerin istisnayı teşkil etmesi öngörülmektedir.

MADDE 6- Madde ile, üyeler ve Komisyonunda görevlendirilenlerin, çalışma kapsamında edindikleri bilgi, belge ve kişisel verilere ilişkin gizlilik kurallarına riayet etmekle yükümlü olması, bu yükümlülüğün görev sonrasında da sürmesi öngörülmektedir.

MADDE 7- Madde ile, başvuru usulü düzenlenmektedir. Buna göre, Komisyona doğrudan başvuru yapılamayacak olup başvurular valiliklere yapılacaktır. İhraç edilen kamu görevlileri, son görev yaptıkları kuruma da başvuru yapabilecektir. Valilikler veya ilgili kurumlar, bu başvuruları Komisyona gecikmeksizin iletacaktır. Başvuru tarihi, valiliklere veya ilgili kurumlara başvuru yapılan tarih olarak kabul edilecektir. Mükerrer başvurular işleme alınmayacaktır.

Zamanaşımına ilişkin hükümlere göre, Komisyonun başvuru almaya başladığının ilan edildiği tarihten sonra altmış gün içinde yapılmayan başvurular işleme alınmayacaktır. Komisyonun başvuru almaya başladığının ilan edildiği tarihten sonra olağanüstü hal kanun hükmünde kararname yürürlüğe konulursa; bu kanun hükmünde kararnamenin yayımından itibaren altmış gün içinde yapılmayan başvurular da işleme alınmayacaktır.

Görevin mahiyeti gereği, Komisyonun incelemeleri belli bir süreyle kısıtlanmadığından, başvurulara altmış gün içinde işlem yapılmaması İdari Yargılama Usul Kanununda düzenlendiği şekliyle "zımni red" sayılmayacak ve buna dayanılarak Komisyon aleyhine yargıya başvurulamayacaktır.

MADDE 8- Madde ile, başvurulara ilişkin ön inceleme hususu düzenlenmektedir. Başvurular, içerik incelemesine geçilmeden önce şekil şartları bakımından ön incelemeden geçirilecektir. Süresi içinde yapılmayan, başvuranın konuyla ilgili hukuki menfaat bağının bulunmadığı veya kanun hükmünde kararname eki listelerle yapılan işlemlerle ilgili olmadığı için bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamına girmeyen ve ikincil düzenlemeyle belirlenecek diğer şekli hususları taşımayan başvurular işleme alınmayacaktır.

MADDE 9- Madde ile, Komisyonun inceleme usulünün dosya üzerinden inceleme ile sınırlı olacağı, Komisyonun başvuru hakkında alacağı kararın başvurunun reddedilmesi veya kabul edilmesi şeklinde olabileceği, farklı alternatifli kararlara gidilemeyeceği hükmü konulmaktadır.

MADDE 10- Madde ile, başvurunun kabulü halinde yapılacak işlemler düzenlenmektedir. Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılan ya da ilişki kesilenlere ilişkin başvurunun kabulü halinde kararın Devlet Personel Başkanlığına bildirilmesi, bu şekilde bildirilen personelin atama tekliflerinin Devlet Personel Başkanlığı tarafından ikamet ettikleri il dikkate alınarak onbeş gün içinde yapılması, kamu görevine iade edilmesine karar verilenlerden, yöneticilik görevinde bulunmakta iken kamu görevinden çıkarılmış olanların atamalarında, yöneticilik görevinden önce buldukları kadro ve pozisyon unvanlarının dikkate alınması, bu kapsamda yer alan personele ilişkin kadro ve pozisyonların başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılması, kapatılan kurum ve kuruluşlara ilişkin başvurunun kabulü halinde ise ilgili kanun hükmünde kararname hükümlerinin, söz konusu kurum ve kuruluş bakımından tüm hüküm ve sonuçlarıyla birlikte söz konusu kanun hükmünde kararnamenin yayımı tarihinden geçerli olmak üzere ortadan kalkmış sayılması hükme bağlanmaktadır.

MADDE 11- Madde ile, Komisyon kararlarına karşı idari yargıya gidilebileceği hükme bağlanmaktadır. Buna göre Komisyon kararları aleyhine davalar Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek Ankara idare mahkemelerinde görülecektir. Olağanüstü hal kapsamında meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilen yargı mensupları, kararın kesinleşmesinden itibaren altmış gün içinde ilk derece mahkemesi olarak Danıştaya dava açabilecektir.

MADDE 12- Madde ile, Komisyonun sekretarya hizmetinin Başbakanlık tarafından yerine getirilmesi ve Komisyonda geçici görev yapanlara ilave ücret ödenmesi hususları düzenlenmektedir.

MADDE 13- Madde ile, başvurulara ve Komisyonun çalışmasına ilişkin usul ve esasların Komisyonun önerisi üzerine Başbakanlık tarafından belirlenmesi öngörülmektedir. Bu ikincil düzenleme Resmi Gazetede yayımlanmayabilecektir; ancak bu durumda diğer yöntemlerle kamuoyuna duyurulacaktır.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, geçiş hükümleri düzenlenmektedir. Komisyonun ilk üyeleri, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımından itibaren bir ay içinde seçilecektir.

Komisyon üyelerinin seçimi, destek sağlayacak personelin görevlendirilmesi, başvurulara dair gerekli ikincil düzenlemenin yapılması belli bir süre alacağı için Komisyonun fiilen başvuru alma tarihi ayrıca Başbakanlık tarafından belirlenerek ilan edilecektir. Bu tarih her hâlükârda bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımından itibaren altı ay içinde bir tarih olacaktır.

Kanun hükmünde kararname eki listeler hakkında daha önce yargı mercilerine dava açmış olanlar da Komisyona başvurabilecektir. Olağanüstü hal kapsamında meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilen yargı mensupları, altmış gün içinde Danıştayda dava açabilecektir. Bunların daha önce açmış oldukları davalar da Danıştay'a devredilecektir. Bunlardan karara bağlanmış dosyalar hakkında da bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımından itibaren altmış gün içinde yeniden dava açılabilir.

MADDE 14- Yürürlük maddesidir.

MADDE 15- Yürütme maddesidir.

OLAĞANÜSTÜ HAL İŞLEMLERİ İNCELEME KOMİSYONU KURULMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (*)

Olağanüstü hal kapsamında Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulması; Anayasanın 121 inci maddesi ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 2/1/2017 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Komisyonun oluşumu

MADDE 1- (1) Anayasanın 120 nci maddesi kapsamında ilan edilen ve 21/7/2016 tarihli ve 1116 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla onaylanan olağanüstü hal kapsamında, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, aidiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle başka bir idari işlem tesis edilmeksizin doğrudan kanun hükmünde kararname hükümleri ile tesis edilen işlemlere ilişkin başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamak üzere Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulmuştur.

(2) Komisyon, yedi üyeden oluşur. Üyelerin üçü kamu görevlileri arasından Başbakan tarafından, bir üye Adalet Bakanlığının merkez teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarında çalışan hâkim ve savcılar arasından Adalet Bakanınca, bir üye mülki idare amirleri sınıfına mensup personel arasından İçişleri Bakanınca, birer üye Yargıtayda ve Danıştayda görev yapan tetkik hâkimleri arasından Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenir. Komisyon, kendi üyeleri arasından yapacağı seçimle bir başkan ve bir başkanvekili seçer.

(3) Komisyonun toplantı ve karar yeter sayısı dördür. Oylamalarda çekimser oy kullanılamaz.

Komisyonun görevleri

MADDE 2- (1) Komisyon, olağanüstü hal kapsamında doğrudan kanun hükmünde karamameler ile tesis edilen aşağıdaki işlemler hakkındaki başvuruları değerlendirip karar verir.

a) Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarma ya da ilişkin kesilmesi.

b) Öğrencilikle ilişkin kesilmesi.

c) Dernekler, vakıflar, sendika, federasyon ve konfederasyonlar, özel sağlık kuruluşları, özel öğretim kurumları, vakıf yükseköğretim kurumları, özel radyo ve televizyon kuruluşları, gazete ve dergiler, haber ajansları, yayınevleri ve dağıtım kanallarının kapatılması.

ç) Emekli personelin rütbelerinin alınması.

(2) Olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde karamamelerle gerçek veya tüzel kişilerin hukuki statülerine ilişkin olarak doğrudan düzenlenen ve birinci fıkra kapsamına girmeyen işlemler de Komisyonun görev alanındadır.

(3) Bu maddede belirtilen işlemlere bağlı olarak olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde karamamelerde yer alan ilave tedbirler ile kanun yollarının açık olduğu işlemler hakkında ayrıca başvuru yapılamaz.

(*) 685 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 23 Ocak 2017 tarihli ve 29957 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan halidir.

Komisyunun görev süresi

MADDE 3- (1) Komisyon, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl süreyle görev yapar. Bakanlar Kurulu, gerek görmesi halinde bu süreyi bitiminden itibaren birer yıllık sürelerle uzatabilir.

(2) Komisyonun ilk seçilen üyeleri, iki yıllık sürenin sonuna kadar görev yapar. Sürenin uzatılmasına karar verilmesi halinde 1 inci maddenin ikinci fıkrasındaki usule göre yeni üyeler belirlenir. Daha önce görev yapan üyeler de yeniden görev alabilir.

Üyelerin güvenceleri ve hakları

MADDE 4- (1) Üyelerin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemez. Ancak üyenin;

a) Komisyon tarafından kabul edilebilir mazereti olmaksızın bir takvim yılı içinde toplam beş Komisyon toplantısına katılmaması,

b) Ağır hastalık veya engellilik nedeniyle iş göremeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelenmesi,

c) Görevi ile ilgili olarak işlediği suçlardan dolayı hakkında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesi,

ç) Geçici iş göremezlik halinin üç aydan fazla sürmesi,

d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 302 nci, 309 uncu, 310 uncu, 311 inci, 312 nci, 313 üncü, 314 üncü ve 315 inci maddelerinde yazılı suçlar nedeniyle hakkında soruşturma veya kovuşturma başlatılması,

e) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle hakkında Başbakanlıkça idari soruşturma başlatılması veya soruşturma izni verilmesi,

hallerinin tespit edilmesi üzerine Komisyon tarafından üyeliğine son verilir. Ölüm, istifa veya herhangi bir diğer nedenle boşalan üyelikler için en geç iki ay içinde 1 inci maddenin ikinci fıkrasındaki usule göre yeni üyeler belirlenir.

(2) Üyeler, mali ve sosyal haklarını kurumlarından almaya devam ederler. Üyelere, kurumlarınca mali haklar kapsamında bir ayda yapılan toplam ödeme tutarı ile (142.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunan tutar arasındaki fark, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve görev yaptıkları süreyle orantılı olmak üzere Başbakanlıkça ayrıca her ay ilave ücret olarak ödenir.

(3) 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca Komisyon üyeleri için soruşturma yapılması Başbakan veya görevlendireceği bakanın iznine tabidir. Soruşturma izni verilmesi veya verilmemesine ilişkin kararlara karşı itirazlar Danıştay tarafından karara bağlanır.

Bilgi ve belge talep etme yetkisi

MADDE 5- (1) Komisyon, görev alanı ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi ilgililerden talep edebilir.

(2) Soruşturmanın gizliliğine ve Devlet sırlarına ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla kamu kurum ve kuruluşları ile yargı mercileri, Komisyonun görevi kapsamında ihtiyaç duyduğu her türlü bilgi ve belgeyi gecikmeksizin Komisyona göndermek veya yerinde incelenmesine imkân sağlamak zorundadır.

Gizlilik

MADDE 6- (1) Üyeler ve Komisyon çalışmalarında görevlendirilenler, görevlerini yerine getirmeleri sırasında edindikleri, kamuya, ilgililere ve üçüncü kişilere ait gizlilik taşıyan bilgileri, kişisel verileri, ticari sırları ve bunlara ait belgeleri, bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamaz, kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamaz. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

Başvurularda usul ve süre

MADDE 7- (1) Komisyona başvurular valilikler aracılığıyla yapılır. Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılanlar ya da ilişkisi kesilenler, en son görev yaptıkları kuruma da başvurabilir. Başvuru tarihi, valiliklere veya ilgili kurumlara başvurunun yapıldığı tarih olarak kabul edilir. Valilikler ve ilgili kurumlar kendilerine yapılan başvuruları gecikmeksizin Komisyona iletir. Mükerrer başvurular işleme alınmaz.

(2) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yapılan başvurular hakkında 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

(3) Komisyonun başvuru almaya başladığı tarihten önce yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerle ilgili olarak başvuru alma tarihinden itibaren altmış gün içinde; bu tarihten sonra yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerle ilgili olarak ise Resmi Gazetede yayımlanma tarihinden itibaren altmış gün içinde yapılmayan başvurular işleme alınmaz.

Ön inceleme

MADDE 8- (1) Komisyona yapılan başvurular, aranan şartlara uygunluk bakımından ön inceleme tabi tutulur. Ön inceleme sonucunda süresi içinde yapılmadığı, başvuru sahibinin konuyla ilgili hukuki menfaatinin bulunmadığı, bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamına girmediği veya diğer şekil şartlarını taşımadığı tespit edilen başvurular reddedilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Komisyon tarafından belirlenir.

İnceleme ve karar

MADDE 9- (1) Komisyon incelemelerini dosya üzerinden yapar. Komisyon, inceleme sonucunda başvurunun reddine veya kabulüne karar verebilir.

Kararların uygulanması

MADDE 10- (1) Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılan ya da ilişkisi kesilenlere ilişkin başvurunun kabulü halinde karar Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Bu şekilde bildirilen personelin atama teklifleri; statüleri, unvanları ve yürüttükleri görevler itibarıyla başka kurumlarda görevlendirilmeleri mümkün olmayanlar hariç olmak üzere daha önce istihdam edildikleri kurumlar dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarında eski statülerine ve unvanlarına uygun kadro ve pozisyonlara Devlet Personel Başkanlığı tarafından ikamet ettikleri il dikkate alınarak onbeş gün içinde yapılır. Bu fıkra kapsamında kamu görevine iade edilmesine karar verilenlerden, yöneticilik görevinde bulunmakta iken kamu görevinden çıkarılmış olanların atamalarında, yöneticilik görevinden önce buldukları kadro ve pozisyon unvanları dikkate alınır. Bu kapsamda yer alan personele ilişkin kadro ve pozisyonlar; atama teklifi gerçekleştirilen kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgililere ilişkin atama onaylarının alındığı tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. İhdas, tahsis ve vize edilmiş sayılan kadro ve pozisyonlar 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve

Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin ilgili bölümüne eklenmiş sayılır.

(2) Kapatılan kurum ve kuruluşlara ilişkin başvurunun kabulü halinde ilgili kanun hükmünde kararname hükümleri, söz konusu kurum ve kuruluş bakımından tüm hüküm ve sonuçlarıyla birlikte söz konusu kanun hükmünde kararnamenin yayımı tarihinden geçerli olmak üzere ortadan kalkmış sayılır. Buna ilişkin işlemler ilgisine göre İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı veya Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Yargı denetimi

MADDE 11- (1) Komisyon kararlarına karşı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek Ankara idare mahkemelerinde iptal davası açılabilir.

(2) 22/7/2016 tarihli ve 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 18/10/2016 tarihli ve 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilenler, kararın kesinleşmesinden itibaren altmış gün içinde ilk derece mahkemesi olarak Danıştaya dava açabilir.

Sekretarya

MADDE 12- (1) Komisyonun sekretarya hizmetleri Başbakanlık tarafından yerine getirilir. Bu hizmetler için yeteri kadar personel Komisyona tahsis edilir.

(2) Komisyon çalışmaları kapsamında sekretaryada görevlendirilenlere her ay (11.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunan tutarı geçmemek kaydıyla Başbakanlıkça ilave ücret ödenir. İlave ücret ödemesi damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. İlave ücret ödemesi; görevlendirilen personelin sınıfı, kadro unvanı, atanma biçimi, yapmış olduğu görevin önem ve güçlüğü ve çalışma süresi gibi kriterler dikkate alınmak suretiyle Komisyon Başkanı tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır. Bu personele ayrıca herhangi bir ad altında fazla mesai ücreti ödenmez.

Usul ve esaslar

MADDE 13- (1) Başvurulara ve Komisyonun çalışmasına ilişkin usul ve esaslar, Komisyonun teklifi üzerine Başbakanlık tarafından belirlenir ve ilan edilir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Komisyonun ilk üyeleri, bu maddenin yayımından itibaren bir ay içinde seçilir.

(2) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında Komisyon tarafından başvuruların alınmaya başlanacağı tarih, bu maddenin yayımlandığı tarihten itibaren altı ayı geçmemek üzere Başbakanlık tarafından ilan edilir.

(3) Komisyonun görev alanına giren konularda daha önce herhangi bir yargı merciine başvurmuş veya dava açmış olanlar için de 7 nci maddedeki usul ve süreler uygulanır.

(4) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımlandığı tarihten önce 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 6749 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilenler, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımlandığı tarihten itibaren altmış gün içinde 11 inci maddenin ikinci fıkrasında yer alan hükümlere göre dava açabilir. Bu kapsamda idare mahkemelerinde derdest olan davalar Danıştaya gönderilir. Bu

Kanun Hükümünde Kararnamenin yayımlandığı tarihten önce açılmış olup da karar verilen dosyalarda da bu fıkra hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 14- (1) Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15- (1) Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Müezzinoğlu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhaseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

